

Türkiye'de toplam genişbant abone sayısı 16 milyonun aştı. 3G abone sayısı ise yaklaşık 35 milyon buldu. 0-9 yaş hariç mobil penetrasyon oranı da yüzde 100'ün üzerine çıktı. Türk internet kullanıcısı, aylık internette geçirdiği ortalama 30 saat süreyle Avrupa'da 3. sırada. E-ticaret pazarı hacmi ise 2012'de 2005 yılına göre 16 kat arttı. Ayrıca 50

milyonu aşan kredi kartı kullanıcısıyla Türkiye'de yapılan harcamaların yüzde 30'u kartlı ödeme sistemlerinden geçiyor. 2023'te ise bu oranın yüzde 100'ün üzerinde olması hedefleniyor. Tüm bu veriler, ülkemizdeki internet pazarının vardığı noktaya ilişkin sağlıklı çıkarımlar yapmak adına önemli. Çünkü hem mobilde hem de sabitte internet penetrasyonunun artması, kredi kartı kul-

lanımının yaygınlaşması, genç nüfusun ekonominin içinde giderek daha fazla yer alması ve e-ticaret hacminin büyümesi başarı potansiyeli yüksek internet ve teknoloji girişimlerinin sayısını her geçen gün artırıyor. Bu da yerli ve yabancı yatırımcıların gözünden kaçmıyor.

İNTERNETTE ŞİMDİ FIRSAT II. NESİL ŞİRKETLERDE

Birinci nesil internet ve teknoloji girişimleri, aldıkları yabancı yatırım ve fonlarla dünyanın ilgisini çekti... Gözler Türk internet pazarına odaklandı. Art arda gelen pek çok yatırım ve satın alma sonrasında Türkiye internet girişimleri açısından parlayan bir yıldız haline geldi. İlk nesildeki fırsatların çoğu neredeyse değerlendirildi. Şimdi ise ikinci nesil gözde internet girişimleri dikkat çekiyor. Ağırlıklı olarak e-ticaret, oyun gibi alanlara odaklanan bu şirketler, yabancı yatırım açısından yüksek fırsat vaat ediyor. Bunlar arasında belli olgunluğa erişmiş büyük yatırım alabilecekler olduğu gibi, henüz kendini kanıtlamamış daha küçük ölçekte olanlar da var...

EZGİ GÜLER
ezgiguler@turkishtimedergi.com

İkinci gruptaki yatırımcılar ise henüz araştırma ve pazarı anlama aşamalarında. Bu gruptaki yatırımcılar bence 2013 yılı içinde aktif olarak arayışlara gireceklerdir".

Yatırıma açık yeni yıldızlar

İlk nesil şirketler aldıkları yabancı yatırım ve ortaklıklarla yola büyüyerek devam ediyor. Şimdi ise sıra ikinci nesil girişimlerde. Yabancı yatırımcılar ve fonlar için büyük fırsat vaat eden, yatırıma açık ikinci nesil şirketler de bir süredir pazarda ve talih kusunun başlarına konmasını bekliyor. Bir kısmı Türk yatırımcı ve ortağa sahip bu girişimler eğer yabancı yatırım alabilirlerse, hayatları önemli ölçüde değişecek. Bu sayede adını dünyaya duyuracaklar. Yabancı yatırıma açık, büyüme aşamasındaki ikinci nesil internet ve teknoloji girişimlerine, Kurdele.com, Pabbuc.com ya da Pembepanjur.com gibi pek çok örneği verebiliriz. Bir kısmı yerli yatırım almış olan bu şirketler, iş modelleri ve uzmanlık alanları ile yatırımcılara potansiyel vaat ediyor. Ancak bunlar dışında, ikinci nesil kategorisine giren ve büyümeleleriyle dikkat çeken bir grup daha var. Diğerlerinin aksine, arkalarında güçlü bir yatırımcı desteği bulunan bu şirketler, özellikle büyük yatırımcılar açısından göz dolduran bir ölçüğe erişmiş durumdadır. 1V1Y.com, Morhipo, Lidyana.com bunların arasında yer alıyor. Bu şirketlerin yanı sıra şunu da belirtmek gerekiyor. İkinci nesil arasında pek çok yeni oluşum, şu anda hızla ön plana çıkmaya hazırlanıyor. Yani aslında bizim hazırladığımız listede belki bulunmayan ama girmeye aday girişimlerin sayısı da oldukça fazla.

E-ticaret ve oyun ön plana çıkıyor

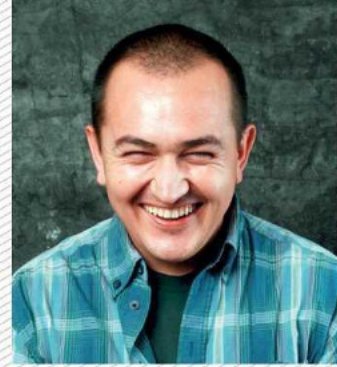
Sektörel olarak baktığımızda ise satın alınan ya da aday olan şirketlerin özellikle e-ticaret ve oyuna dönük alanlarda yoğunlaştığı dikkati çekiyor. E-ticaret pazarının büyüyen hacmi ve oyuna dönük ilginin katlanarak artması bu şirketleri odaklandıkları iş alanı açısından daha değerli bir yere taşıyor. Arda Kutsal da son dönemde dikkat çeken yatırım alma şansı yüksek internet ve teknoloji girişimlerinden bahsederken, "Türkiye ile ilgilenen yabancı yatırımcıların çoğunlukla e-ticaret ve oyun şirketlerine odaklandığını göz önüne alacak olursak, yakın zamandaki yatırımın yine bu alanlardan çıkacağını tahmin ediyorum" diyor. Markafoni Kurucusu ve Yönetim Kurulu Başkanı Sina Afra ise yabancı yatırıma açık girişimlerden bahsederken, "Önümüzdeki dönemde kullanıcıya özel bir alış-

SİNA AFRA
Markafoni CEO

Kullanıcılara özel alışveriş deneyimi sunabilen, müşteri ilişkilerini başarıyla yöneten, rakiplerinin üstünde hizmet kalitesi sunabilen alışveriş sitelerinin önümüzdeki dönemde piyasada kalıcı olacağını belirtiyor.

veriş deneyimi sunabilen, müşteri ilişkileri yönetimini başarıyla yapabilen, satış öncesi ve sonrası süreçleri iyi yöneten, diğerlerinin üstünde hizmet kalitesi sunabilen ve marka değerini koruyan alışveriş siteleri başarıya ulaşacak ve piyasada kalıcı olacak. Piyasada başarılı olan alışveriş siteleri de yatırım almaya daha yakın olacaklar. Özellikle e-ticaret pazarının büyümeye devam edeceği 2012-2013 yılları arasında pazara hem yerli hem de yabancı yeni oyuncular katılacak" diyor.

Bazı büyük holdingler hâlâ internette değil

BURAK BÜYÜKDEMİR
E-tohum Kurucusu

Yerli yatırım konusunda Türkiye'de dev sanayicilerin hala internet ve teknoloji şirketlerinin potansiyelini görmekte zorlandığını belirten Burak Büyükdemir ise "Mesela hala Sabancı, Koç gibi dev holdingler internette değil. Ben onların yerinde olsam binlerce girişime melek yatırımcı olmuştum. Çünkü o kadar büyük bütçeleri var ki... Oysa girişimcilerin ihtiyacı olan çok küçük paralar" diyor ve ekliyor: "İlk nesil dediğimiz yatırım yapılmış, potansiyeli ve fırsatı yavaş yavaş kaybolmuş girişimcilerin altında yeni nesil yatırım yapılabilecek girişimcilerin oluşması lazım. Bu havuzu doldurursak, yatırımcılar daha fazla gelecekler ve daha başarılı örnekler göreceğiz. Sadece e-ticaret sektöründe değil ovyun, mobil, yazılım, servis olarak sunulan yazılım ve inovasyon içeren uygulamalara kadar her konuda yatırım yapılacak projeler olacak ve bunların büyük bir kısmı da 5 yıl içinde yatırım yapılacak projeler haline gelecek" diyor.

Birinci nesilden ikinciye geçiş

Türk internet pazarı, özellikle son 2-3 yıldır yabancı yatırımcıların radarında... İnternet sektörünün yıldızının her geçen gün daha çok parlaması ve birbirinden farklı başarı hikayesine sahip girişimlerin artması, yabancı yatırımcının son zamanlarda Türkiye'yi cazibe merkezi olarak görmesine sebep oldu... Ve her şey çok hızlı gelişti. '1. Nesil' diye adlandırılan ve Türkiye'de öncü olan pek çok ba-

şarılı internet girişimi, belli bir büyüklüğe ulaştıktan sonra aldıkları yurtdışı yatırımlarla tüm dünyanın dikkatini çekmeyi başardı. Yine birinci nesilde bazı girişimlerin çoğunluk hisseleri, yabancı yatırımcılar ya da fonlar tarafından satın alındı. İşte bu birinci nesil örnekler bir yandan uluslararası yatırımcıların ilgisini çekerken, internetteki cazip fırsatlar 2. nesil girişimleri de doğurdu... Belli büyüklüğe ulaşmış özellikle e-ticaret alanında pek çok girişim varken, pek çok da daha küçük ölçekte fakat başarılarıyla fırsat vaat eden girişim söz konusu. Yatırımcıların radarındaki bu girişimleri kategorilerine göre derledik...

Olağanüstü performanslı öncüler

Birinci nesil internet ve teknoloji girişimleri, yakaladıkları performansla Türk internet pazarının gelişiminde büyük rol oynadı, oynamaya da devam ediyor. Yalnızca Türkiye'de değil çevre coğrafyalarda, özellikle Orta Doğu bölgesinde de benzer birçok girişimin ortaya çıkmasına önayak olan bu şirketler, internet sektörünü önemli bir yere taşıdı. Tabii, internet pazarını büyüten şirketler arasında ilk nesilde yer alıp yabancı yatırım almamış şirketler de var. Ciddi bir büyüklüğe ulaşmış olan bu şirketlerin bir bölümü büyük sermaye grupları tarafından desteklenirken, bir bölümü ise kendi sermayesiyle kısa sürede büyüyerek adından söz ettirmeyi başardı.

Yabancı yatırımlar hızlanacak

Türkiye bir süre daha yabancı yatırımcıların gözdesi olmaya devam edeceğe benziyor. Yabancı yatırımcıların pazara ilgisini değerlendiren E-tohum Kurucusu Burak Büyükdemir, "Son 2-3 yıl içinde toplamda 10 yıl içinde gelmiş olan yatırımcı sayısı kadar yatırımcı geldi Türkiye'ye. Yatırımcılar, son yıllarda Türkiye'de büyük bir potansiyel olduğunu görmeye başladı. Türkiye'nin internet ekonomisi iyi örneklerle büyümeye başladı. Son üç senedir yüzlerce yabancı yatırımcı geldi. Bunlar Türkiye'yi düzenli olarak gözlemliyor ve yatırım yapabilecek girişimlere bakıyorlar. Hatta bazı risk sermayesi şirketleri Türkiye'de ofis kurmaya başladı. Yabancı sermaye sahipleri ve holdingler de Türkiye'den girişimlere yatırım yapılabileceğini gördüler. Ve bu hız önümüzdeki 4-5 yılda daha da hızlanmaya başlayacak" diyor.

İkinci nesil pazarı araştırıyor

Webrazzi Kurucusu Arda Kutsal ise yabancı yatırımcıların artan ilgisini değerlendirirken şunları paylaşıyor: "2012 yılının başından itibaren bu ilgi, fazlasıyla arttı ve büyük olasılıkla artmaya devam edecek. İlgili duyan yabancı yatırımcıları da iki grupta değerlendirmek gerekiyor. Birinci grupta sektör hakkında bilgisi olan yatırımcılar var ve bu yatırımcıların Türkiye internet pazarına kısa vadede yatırım yapması mümkün.

Yerli yatırımlar yabancının 10'da 1'i kadar

ARDA KUTSAL Webrazzi Kurucusu

Türkiye'de internet ve teknoloji şirketlerine yapılan yabancı yatırım giderek artıyor, yerli yatırımlar ise hala istenen seviyede değil. Arda Kutsal, "Yerli yatırımlar birkaç yatırım şirketi ekseninde sürüyor ve yeterli değil. Görüştüğüm yatırım şirketlerinin oranına bakacak olursak yerli yatırım şirketleri yabancıların 10'da 1'i kadardır. Bunun sebebi ise yerli yatırımcıların Türkiye internet pazarının potansiyelini yeni görmüş olmaları. Hazırlanmaları ve yatırım sürecine geçmeleri için biraz zaman var" diyor.

I. NESİL – YABANCI YATIRIMCISI OLMAYANLAR

WEB SİTESİ / ŞİRKET	FAALİYET ALANI	SAHİBİ
eksisozluk.com	SÖZLÜK	SEDAT KAPANOĞLU
hepsiburada.com	E-TİCARET	DOĞAN ONLINE
idefix.comonline	KİTAP SATIŞI	EBİ
istanbulnet	ARKADAŞLIK SİTESİ	MAGNET
kariyer.net	İK SİTESİ	İLİAB HOLDİNG
sahibinden.com	E-TİCARET	AKSOY GRUP
secretcv.com	İK SİTESİ	OKAN TÜTÜNCÜ
siberalem.com	ARKADAŞLIK SİTESİ	WORKBENCH
sporx.com	İÇERİK PORTALI	MAKSİMUM İLETİŞİM
uzmantv.com	VIDEO SİTESİ	MAGNET
yenibiris.com	İK SİTESİ	DOĞAN ONLINE

II. NESİL – YABANCI YATIRIM BEKLEYEN BÜYÜKLER

WEB SİTESİ / ŞİRKET	FAALİYET ALANI	SAHİBİ
lidiana.com	E-TİCARET	ÇOK ORTAKLI
1v1y.com	ALİŞVERİŞ KULÜBÜ	ÇOK ORTAKLI
altincicadde.com	ALİŞVERİŞ KULÜBÜ	DOĞAN ONLINE
gezisitesi.com	SEYAHAT AJANESİ	DOĞAN ONLINE
hizli.com	E-TİCARET	GOLD GRUP
iPara.com	ÖDEME SİSTEMİ	ÇOK ORTAKLI
morhipho.com	ALİŞVERİŞ KULÜBÜ	BOYNER HOLDİNG
sanalpazar.com	E-TİCARET	GOLD GRUP

II. NESİL – YABANCI YATIRIMA AÇIK OLANLAR

WEB SİTESİ / ŞİRKET	FAALİYET ALANI
Arcade Monk	MOBİL VE SOSYAL OYUN STÜDYOSU
balerin.com	E-TİCARET
botegeo.com	SANAL CRM PLATFORMU
buggum.net	MOBİL VE SOSYAL OYUN STÜDYOSU
butigo.com	E-TİCARET
connected2me	SOHBET SİTESİ
dakick.com	SOSYAL ZAMAN KILAVUZU
dekoreko.com	ÖZEL ALİŞVERİŞ SİTESİ
evirunet	ÖZEL ALİŞVERİŞ KULÜBÜ
fiyatbilir.com	E-TİCARET
Gamester	SOSYAL OYUN ŞİRKETİ
Gideros Mobile	MOBİL OYUN GELİŞTİRME ARACI
hediyemo.com	DİJİTAL HEDİYE PLATFORMU
hemenkiralik.com	ODA VE EV KİRALAMA HİZMETİ
InfoDif	ARTIRILMIŞ GERÇEK LİK SERVİSİ
İndirlik.com	İNDİRİMLİ TEK ÜRÜN SATIŞI
kurdele.com	HEDİYE LİSTESİ VE E-TİCARET SİTESİ
Lamagama	MOBİL VE KONSOL OYUN GELİŞTİRME
Lastmoon Games	MOBİL OYUN GELİŞTİRME STÜDYOSU
Monitera	SOSYAL MEDYA TAKİP SİSTEMİ
mymija.com	E-TİCARET
oyuncakdenizi.com	E-TİCARET
pabbuc.com	E-TİCARET
pembepanjur.com	ARKADAŞLIK SİTESİ
pixofun.com	OYUN SİTESİ
pozitiftv.com	CANLI İNTERNET TELEVİZYONU
Udogames	MOBİL OYUN GELİŞTİRME
unnado.com	ÖZEL ALİŞVERİŞ SİTESİ
wedecide.net	KARAR VERME PLATFORMU
Zbumi Games	OYUN GELİŞTİRME ŞİRKETİ

I. NESİL – YABANCI YATIRIMCISI OLANLAR

WEB SİTESİ / ŞİRKET	FAALİYET ALANI	SAHİBİ
ebiletix.com	ONLINE BİLET SATIŞI	TICKETMASTER
cember.net	İŞ AĞI	XING
ciceksepeti.com	E-TİCARET	HUMMINGBIRD VENTURES & AMAZON
ecift.com	ARKADAŞLIK SİTESİ	3TS CAPITAL PARTNERS & BRAINSTOVENTURES
gittigidiyor.com	E-TİCARET	EBAY
grupanya.com	GRUP İNDİRİM SİTESİ	INTEL CAPITAL
grupfoni.com	GRUP İNDİRİM SİTESİ	QUANTS FINANCIAL SERVICES AG
malzemem.com	E-TİCARET	TIGER GLOBAL
markafoni.com	ALİŞVERİŞ KULÜBÜ	KLAUS HOMMELS & NASPERS
mekanist.net	MEKAN REHBERİ	POND VENTURES
mynet.com	İÇERİK PORTALI	TIGER GLOBAL
nokta.com	İNTERNET YAYINCILIĞI VE REKLAMCILIK	INTEL CAPITAL
Peak Games	SOSYAL OYUN ŞİRKETİ	EARLY BIRDS VENTURE CAPITAL & HUMMINGBIRD & ALPHA INVESTMENT
sporcum.com	E-TİCARET	TIGER GLOBAL
tasit.com	OTOMOBİL SERİ İLAN SERVİSİ	CF PARTNERS
trendyol.com	ALİŞVERİŞ KULÜBÜ	TIGER GLOBAL & KLEINER PERKINS
vipdukkan.com	ALİŞVERİŞ KULÜBÜ	EPLANET CAPITAL
yemeksepeti.com	ONLINE YEMEK SATIŞI	EUROPEAN FOUNDERS FUND

